

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Sándor, Bihary, Szegedi, Szent-Ivány Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek a Hontvári és Társa Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen vállalkozási díj és kártérítés megfizetése iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2007. szeptember 21. napján kelt 7.G.20.734/2007/6. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 300.000,- (Háromszázezer) Ft másodfokú költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes 1995. november 10-én megrendelést adott a felperesnek a K. termékek csaptelepek termosztátos kartusának műanyag alkatrészei közül 8 db alkatrész gyártására, amit a felperes 1995. november 13-án fogadott el. A KT46 típusú kartus alkatrészeket az alperes tervezte, és megadta a felperesnek a szükséges műszaki rajzokat, műszaki paramétereket, a felhasználandó anyagminőséget. 1997. márciusában a felperes által gyártott kartusok átadásra kerültek az alperes részére, aki azt jónak minősítette. Ekkor a felperes összesen 38.000 db házat gyártott, a darabok a

használat során meghibásodtak. 1997 első felében a szerszámon módosítást hajtottak végre.

1997 második felében az alperes jelezte, hogy a németországi felhasználás során különböző műszaki problémák jelentkeztek a felperes által gyártott KT46 típusú alkatrészen. Ezt követően, az alperes 1997. december 18-án reklamálta a felperesnél a kartusházat, kérte, hogy a felperes kövessen el mindent, hogy gyors vizsgálati eredmény szülessen, és a jó termékekkel folytassák a munkát.

A felperes a vizsgálatot elvégezte és 1997. december 22-én megállapította, hogy a legyártott darabok minősége egyenletes. A szerszám beömlési módjának megválasztásával az összecsapás helye befolyásolható, ezért az összecsapást célszerű a legkisebb igénybevételi helyre tenni, vagy a lehetőségekhez képest megerősíteni.

A felperes 1997. december 23-án szerszámmódosítási javaslattal élt a beömlő helyzetének 45 fokkal történő elforgatására, a beömlési keresztmetszet növelésére, a repedésnél lévő alsó perem méretének növelésére, 4 mm illeszkedésre, a vese alakú felület belső alsó sarkainak a lekerekítésére. A felperes 1997. december 31-ig a szerszámmódosítást elvégezte, amelynek költsége 380.800,- Ft + áfa volt.

Az alperes 1998. januárjában reklamációt kapott a K. cégtől, amelynek során 14.139 db csaptelepet vissza kellett szállítani. Álláspontja szerint a reklamáció egyértelműen műanyagproblémára vezethető vissza és egyúttal bejelentett 9.100.365,-Ft kárigényt, feltételezve, hogy a kijavított házakat és elemeket visszakapja. A felperes 1998. április 11-én 14.139 db KT46 ház és KT46 fedelet, továbbá 10.000 db háztartót és 5.000 db kartust szállított az alperesnek vissza.

1998. május 5-én a felek - közösen - emlékeztetőt vettek fel, amelyben megállapították, hogy a meghibásodás a ház külső részén belülről kiindul és a tömítőfelület látható, ezáltal a kartus tömítetlenné válik. Megállapították, hogy megoldást jelentene a felület megerősítése, amely alapján a szerszámmódosítás elvégezhető. 1998. május 8-tól május 25-ig, a felvett emlékeztető szerint, problémamegoldásként kísérleti gyártást végzett a felperes a jelenleg használt alapanyagok kiváltására, továbbá ismételten leszögezte a felperes, hogy meg kell erősíteni a repedésnél a felületet.

A felek konstrukciós módosítással igyekeztek kiküszöbölni a hibát, a szerszám oldalbeömlésű maradt. Az alperes megrendelésére a felperes 1998. április 3-ig 52.500 db-ot gyártott a kartusból. Ezeknél a termékeknél a zárófelület nem sík. Ez a jelenség akkor alakul ki, amikor a bonyolult szerszámüregben nehezen hatol előre a meleg anyag, a beömlési keresztmetszet nem elég, nem tud a szerszám kellően utánnyomni.

A felperes 1998 májusáig gyártotta az alperes által megrendelt alkatrészeket, majd azt követően az alperes a gyártást saját üzemében maga végezte. A felperes által legyártott és kiszállított alkatrészekkel kapcsolatban 9.711.896,- Ft összegről nyújtott be számlát az alperesnek, amit nem fizetett ki a részére.

Az alperes a zárófelület síkalapúságát utólagos pótmunkával csiszolta síkba saját gyártásában, valamint új beömlési rendszert készített a szerszámon és fontos konstrukciós változást eszközölt, továbbá az alapanyagot is módosította. A termék-konstrukciót az alperes alakította ki, ami a gyártás folyamatában módosult.

Az alperes 139.280,- DM-et egyenlített ki a K. cég részére, a felperesi hibás teljesítéssel kapcsolatban, míg a visszaküldéssel és a kijavítással az alperesnek összesen 7.596.452,- Ft többletköltsége keletkezett.

A felperes az elsőfokú bírósághoz 2000. január 31-én benyújtott keresetében kérte az alperest 9.717.896,- Ft vállalkozási díj, valamint 476.000,- Ft szerszámkészítési díj, ezeknek 1998. július 19-től a kifizetésig számított a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat és a perköltség megfizetésére kötelezni.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását kérte, elismerve azt, hogy a 9.717.896,- Ft összegű vállalkozási díjat nem fizette ki. A 476.000,- Ft összegű szerszámkészítési díj jogalapját vitatta. Az általa elismert vállalkozási díjat be kívánta számítani a 26.496.569,- Ft kárába, amiből 18.896.117,- Ft a K. cégnek kifizetett hibás teljesítéssel kapcsolatos kártérítés, míg 7.596.452,- Ft a tényleges kára. A felperes keresetét meghaladó összegre viszonykeresetet terjesztett elő, ezen összeg, valamint 1999. szeptember 10-től a kifizetés napjáig számított évi 20 % késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni a felperest. A viszontkeresetét az elsőfokú eljárás során felemelte további 3.808.002,- Ft-tal, amely követelés számlatartozásként engedményezés útján került hozzá.

A felperes az alperes viszontkeresetében érvényesített 3.808.002,- Ft összegű tartozását elismerte.

A Pest Megyei Bíróság a 2006. május 10-én kelt 7.G.23.601/2000/122. számú ítéletében kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 5.994.057,- Ft-ot és ennek 2000. március 23-tól a kifizetés napjáig a külön jogszabályban meghatározott késedelmi kamatát, valamint 700.000,- Ft perköltséget. Ezt meghaladóan az alperes viszontkeresetét elutasította.

A felperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban a Fővárosi Ítéltábla a 2006. december 8-án kelt 14.Gf.40.325/2006/4. számú végzésében az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Megállapította, hogy a másodfokú eljárás során a felperesnek 872.800,- Ft, az alperesnek 100.000,- Ft költsége merült fel.

Meghagyta az elsőfokú bíróságnak, hogy a rendelkezésre álló összes bizonyítékot a mérlegelési körébe kell vonnia és a bizonyítékok együttes értékelése alapján kell a tényállást megállapítani, és jogi következtetést levonni; a marasztalás összegét számszakilag pontosan levezethető módon kell meghatároznia.

A megismételt eljárásban a felek a kérelmeiket változatlanul fenntartották. Az alperes a felperessel szemben fennálló követelését úgy pontosította, hogy a felperesnek vele szemben 9.717.896,- Ft összegű igénye van, amit elismert. A felperes által elismerten az alperesnek 3.808.000,- Ft követelése volt a felperessel szemben, a kettő közötti különbség 5.909.896,- Ft. A könyvszakértő az alperesnél 23.570.066,- Ft összegű kárt állapított meg, amihez álláspontja szerint hozzá kell adnia a 2.922.503,- Ft összegű rezsiköltséget, így az alperesnek összesen

26.492.569,- Ft kára keletkezett. Kármegosztás esetén annak a fele 13.246.284,- Ft, amiből le kell vonni a felperesnek járó 5.909.896,- Ft-ot, így 7.336.388,- Ft marad, amiből álláspontja szerint még le kell vonni 476.000,- Ft összegű, felperes által igényelt szerszámkészítési díjat, így összesen 6.860.388,- Ft összegű igénye maradt a felperessel szemben.

A felperes erre úgy nyilatkozott, hogy az alperes által a tárgyaláson levezetett számszaki összesítést elfogadja. Ezt követően a feleknek további bizonyítási indítványuk nem volt.

A Pest Megyei Bíróság a 2007. szeptember 21. napján kelt 7.G.20.734/2007/6. számú ítéletében kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 6.860.388,- Ft-ot, és ennek 2000. március 23-tól a kifizetés napjáig a külön jogszabályban meghatározott késedelmi kamatát, valamint 800.000,- Ft perköltséget. Az alperes ezt meghaladó viszontkereseti kérelmét elutasította.

Határozata indokolása szerint a peres felek között abban alakult ki eltérő álláspont, hogy a bekövetkezett hiba kinek a magatartására vezethető vissza, mivel a felperes szerint az az alperes által tervezett házban rejlik, míg az alperes szerint a hibát a felperes által készített szerszám okozta.

S.K. a felperes minőségbiztosítás vezetője tanúvallomásában előadta, hogy az alperes rajza alapján a feladatuk szerszámkészítés volt, amelyhez információkat az alperes nyújtott. 1997. decemberében jelentkezett az első probléma, addig gyártás nem folyt. Konstruktív változtatás történt, amelyet szerszámmódosítás követett. 1998. májusáig ezzel a módosított szerszámmal gyártottak. Az ernyő beömléses szerszám már akkor alakult ki, amikor a felperes nem gyártotta a termékeket. A felperesnek kizárólag az volt a feladata, hogy a rajz alapján szerszámot gyártson és azzal a terméket legyártsa.

H.L. felperesi ügyvezető tanúvallomásában elmondta, hogy az alperes rajzának megfelelően a szerszámot elkészítették, az alperes által meghatározott anyagból a terméket legyártották, azokat az alperes átvette. A szerszámkonstrukció a szerszámtervező feladata volt, a problémák felmerülésekor kizárólag termékkonstrukciós problémáról volt szó, amelyet követett a szerszámkonstrukció módosítása. A termék továbbfejlesztésére volt szükség, folyamatos volt a felek között az egyeztetés, amely azonban mindig a termékváltoztatás szükségességével járt.

K.J. az alperes alkalmazottjának vallomása szerint a hiba okát már a gyártás folyamatában különbözőképpen ítélték meg. A kis mennyiségű hiba gyártási problémára utal, konstrukciós hiba esetén minden termék hibás lenne.

G.L. tanúvallomásában úgy nyilatkozott, hogy a felperes felelőssége volt a szerszámot megtervezni, szállítani. A problémát abban látta, hogy a gyártás folyamatában a műszaki indításkor az első darabok belekeveredtek a folyamatos gyártás során keletkező termékekbe és így az összmennyiséghez képest százalékosan kimutatható hibás termék keletkezett. Álláspontja szerint a beömléstől függetlenül lehetne jó darabokat gyártani. Teljesen új, akkori időben világszínvonalú termékről volt szó, amely gyártásában sok volt az ismeretlen elem. Erre felhívták a felperes figyelmét, aki ezt tudta és ezzel együtt vállalta.

P.J. magánszakértő álláspontja szerint a felperes a **N.** műanyagot nem az anyag jellegének megfelelően dolgozta fel, továbbá szerszám beömlési pontjait a szerszámtervező rosszul választotta meg, mert olyan összezapási pontokat hozott létre, amelyek a szilárdságot csökkentették.

T.T. igazságügyi szakértő álláspontja szerint a szerszámtervezőnek kell figyelemmel lenni a termék funkciójára, igénybevételére, egyéb körülményeire, arra, hogy hova lesz beépítve, mire fogják használni. Ennek megfelelően a felperes szerszámtervezője ezen igényeket rosszul mérte fel és a lehetőségek közül rosszul választott. A falvastagság, illetve termék lekerekítés az a termék konstrukció változtatás, amely javít, de az alapvető problémát, azaz a szerszám hibáját nem váltja ki.

B.I. igazságügyi szakértő véleménye szerint a szerszám jó, ugyanakkor az alperes által megadott anyag nem volt megfelelő. A szerszámtervezőnek nem dolga azt véleményezni, hogy egy bizonyos megadott anyagból a végtermék megfelelő-e, mivel az anyag megfelelőség vizsgálata nem a szerszámtervező feladata. Konstrukciós változások is történtek, amely szintén alperes felelősségi körébe tartozik. Az összezapási helyeket a termék tervezőjének kell tudni, nem a szerszámtervezőnek.

A szakértők abban egyetértettek, hogy a hibát, amely a termékénél jelentkezett, a termékkonstrukció, az anyagválasztás, a szerszámkonstrukció, a gyártástechnológia, illetve szerelés és beépítés okozhatja.

Figyelemmel arra, hogy sem az ellentmondó tanúvallomásokból, sem az ellentmondó szakértői véleményekből megalapozott következtetést az elsőfokú bíróság a hiba okára nem tudott levonni, ezért ellenőrző szakértő került bevezetésre a perbe, akinek a véleményét mérlegeléssel elfogadta el és döntésénél ítélete alapjának tekintette az alábbiak szerint.

Sz. M. ellenőrző szakértő szakvéleményében megállapította, hogy a termék-konstrukció a gyártás folyamatában módosult, a konstrukciót az alperes alakította ki, ebben az alperesnek jelentősebb ráhatása van mint a felperesnek. Az anyagválasztás szempontjából a **N.** alapanyagból maradéktalanul jó darabok gyárthatók. A szerszámkonstrukció elkészítése a felperes feladata volt, a felperesi szerszámtervező oldalbeömlési konstrukciója nem volt megfelelő, ez kizárólag a felperes tevékenységének a következménye. Gyártástechnológiaiilag a felperes hibát nem követett el, ugyanilyen szerelés és beépítés tekintetében sem terheli felelősség az alperest. Az ellenőrző szakértő véleményéből az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek ráhatása a hibás termék kialakulása vonatkozásában 50-50 %. A kezdeti konstrukció kiforratlan volt, ugyanakkor a felperes által alkalmazott szerszámmódosítások nem hozták meg a kívánt eredményt. A kár nagyságát egyrészt a **K.** cégnek igazoltan kifizetett 139.280,- DEM jelentette, másrészt azok a többletköltségek, amelyekkel az alperes azt kiküszöbölte.

Az összeg nagyságát az elsőfokú bíróság a perbe bevezetett igazságügyi könyvszakértő szakvéleményéből állapította meg, elfogadva az alperesnek azt a kifogását, hogy az általános rezsiköltségek a bekövetkezett kár összegéhez hozzászámítandók, figyelemmel arra, hogy ezen költségek a hibás teljesítés elmaradása esetén más termékek gyártásában, mint kapacitás és mint erőforrás beépülhettek volna. Ennek összege 23.570.066,- Ft, amelyhez hozzáadta a

2.922.503,-Ft-ot, így összesen 26.492.569,- Ft kára keletkezett az alperesnek. Az elsőfokú bíróság az alperes által a hibás teljesítéssel okozott elszenvedett kárt a felek között megosztotta 50-50 % arányban. Ennek megfelelően a kár 50 %-a 13.246.284,- Ft. Az alperesnek járó kár, továbbá a felperesnek járó számlakövetelés különbsége 7.336.388,- Ft.

A fentiek alapján a felperes által érvényesített 9.717.896,- Ft alperesi elismeréssel szemben jelentkezik a 3.808.000,- Ft felperessel szembeni számlakövetelése, amelyet a felperes nem vitatott, így a felperes javára 5.909.896,- Ft áll fenn.

A felperes 476.000,- Ft szerszámmódosítási díj megfizetésével kapcsolatban elfogadta az előadását arra vonatkozóan, hogy a szerszám átadásra került, az alperes a módosításokkal együtt használja, így a szerszámmódosítási díj alperesnél jelentkezik használata során. A fentiek alapján az elsőfokú bíróság az alperes által fizetendő összeghez a 476.000,- Ft szerszámmódosítási díjat is hozzászámította, így azt levonva az alperesnek fizetendő összegből a felperes által teljesítendő kártérítést 6.860.388,-Ft-ban határozta meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte annak részbeni megváltoztatásával az alperest összesen 6.385.896,-Ft szerződéses ellenérték, valamint ennek 1998. július 19-től a jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő kamat megfizetésére kötelezni; másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását, mindkét esetben az alperest perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

Arra hivatkozott, hogy a megismételt eljárásban született ítélet érdemben részben ugyanúgy megalapozatlan mint a megelőző eljárásban, mivel az elsőfokú bíróság a tényállást részben változatlanul helytelenül tárta fel, emiatt a felelősség és kármegosztásra vonatkozó következtetése megalapozatlan.

A viszontkereseti követelés megalapozottságát az elsőfokú bíróság az ellenőrző műszaki szakértői vélemény megállapításaira alapította úgy, hogy nem észlelte, az ellenőrző szakvéleményt készítő szakértő a tényállás tekintetében több pontban tévedett, emiatt megalapozatlan a szakértőnek a felelősség, illetve kármegosztásra tett javaslata is.

Hangsúlyozta, hogy az ellenőrző szakértőt kirendelő végzés csak azt a kérdést tette fel a szakértőnek, hogy a perbeli alkatrész minőségi hibája mire vezethető vissza, az nem volt feladata a szakértőnek, hogy értékelje mekkora volt a felek ráhatása a minőségi hiba keletkezésére.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében helyesen foglalta össze, hogy a perbe bevezetett szakértők abban egyetértettek, hogy az alperes által észlelt termékhibák öt területen merülhettek fel. Az öt elemből fogalmilag kizárólag kettő, a szerszámkonstrukció és a gyártástechnológia az, ami a vállalkozói teljesítés körébe esik, azaz amire a felperesnek ráhatása van. A szakvélemény e kettő közül a gyártástechnológiai hibát kizárja, tehát fogalmilag és elméletileg egy hiba ok marad, ami a felperesi érdekkörbe esik, ez pedig a szerszámkonstrukció területe. A szakvélemény a másik három, az alperesi érdekkörbe tartozó elemből az alperesnek a termékkonstrukció kiforratlanságát rója fel, ezért javasolt végső soron 50-50 %-os felelősség megosztást a felek között.

Az ellenőrző szakértői véleménnyel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy tévesen rögzítette azt a szakértő, hogy közös feladata volt a feleknek a gyártmányfejlesztés, mivel szó sem volt közös gyártmányfejlesztésről, azaz a termékkonstrukció közös kialakításáról. A felek között egy termék előállításra vonatkozó vállalkozási szerződéses viszony volt, amelyben az alperes tervezőként és megrendelőként, a felperes pedig gyártóként vett részt.

A felperes már egy megtervezett termék gyártására kapott megrendelést, azaz a termékkonstrukciót a megrendelő még a szerződés megkötése előtt maga alakította ki. Az, hogy a felperesnek ötletei voltak a hibás tervezés módosítására, nem alapozza meg az alperes semmilyen felelősségét.

A szakértő szerint a síklapúság problémájának megoldása a felperes feladata is lett volna, amit nem tudott megoldani, ez azonban tévedés, mivel a felperes feladata a darabrajz szerinti termék előállításához szükséges szerszám készítése és a termék előállítása volt.

Hibás a szakértőnek az a megállapítása is, hogy csak a harmadik és negyedik széria volt hibátlan, amelyeket már az alperes gyártott, mivel a szakértő a második szériát azért tekintette hibásnak, mert a síklapúság problémája akkor megoldatlan volt, azonban a síklapúság kérdésében a felperes szerződésszerűen teljesített.

A szakértő szerint a szerszám konstrukció is hatással lehetett a perbeli selejteződésre, azonban az ernyőbeömlés alkalmazásának hiánya, figyelemmel G.L. tanúvallomására, nem róható fel a felperesnek, mivel ez technológiailag szükségtelen volt, az alperesnél egy további utómegmunkálás beiktatását jelentette volna, ami idővesztéssel és költségekkel járt volna, emiatt ezt a felek eleve kizárták. A szakértő nem értékelte ezzel kapcsolatban azt sem, hogy az alperes az ernyőbeömlésre való áttéréssel egyidejűleg további termékkonstrukciós változtatásokat is végrehajtott. Az ernyőbeömlésre való áttérés az alperesnél a hibák kijavítása szempontjából közömbös változtatás volt, de semmiképp nem bizonyítja, hogy a hibajelenség megszűnése az ernyőbeömlésre való áttérésre vezethető vissza, ezért a szerszámkonstrukciónak a hibára való hatása tekintetében a szakvélemény megalapozatlan.

Mindezekből az következik, hogy okszerűtlenül következtetett a szakértő arra, hogy a termékkonstrukció kialakításához a felperesnek köze volt és ugyancsak okszerűtlenül jutott arra a következtetésre, hogy a szerszámkonstrukció eredeti kialakítása a felperes részéről hibás lett volna. Az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény e hibáit annak ellenére nem korrigálta, hogy erre a felperes több ízben is felhívta a figyelmet.

Az elsőfokú bíróság anélkül fogadta el a szakértő 50-50 %-os felelősség megosztására tett javaslatát, hogy értékelte volna, hogy minek alapján jutott erre a következtetésre.

Az elsőfokú bíróság ítéletéből nem derül ki, hogy miért nem fogadta el a felperesi érvelést a szakértő tényállási tévedéseiről, illetve miért nem értékelte G.L. alperesi tanúnak a szakértői véleménnyel részben ellentétes tartalmú vallomását.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte annak helytálló indokaira tekintettel és a felperes másodfokú perköltségben történő marasztalását.

Arra hivatkozott, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság eleget tett a hatályon kívül helyező végzésben foglaltaknak, tisztázta az összecszerűséget, egyenként mérlegelte a bizonyítékokat. A felperes az összecszerűséget elfogadta. Előadta, hogy a felperes a minőségileg kifogásolt árut visszavette és díjtalanul pótolta annak ellenére, hogy az alperes a felperes által elfogadott szavatossági igényhez kapcsolódóan kártérítési igényt is érvényesített, a felperes nem gondoskodott a visszavett hibás 14.319 db termék megőrzéséről.

Álláspontja szerint a bizonyítási teher a felperesen volt, azonban a történeteket a kirendelt igazságügyi szakértők csak az iratokból tudták rekonstruálni, kivéve dr. T.T. szakértőt, akinek a részére az alperes tudott néhány hibás darabot átadni vizsgálat céljából a külföldi fél által visszaküldött reklamációs mennyiségből. Az ellenőrző szakértő egyébként konkrétan szerszámhibát állapított meg.

Az eredetivel azonos konstrukciójú terméket ernyőbeömlési szerszámmal kifogástalan minőségben változatlanul gyártja az alperes és reklamáció nélkül szállítja termékeit folyamatosan kizárólag külföldi megrendelésre. Mind a termék, mind az előállításához szükséges ernyőbeömlési szerszám a követelményeknek kifogástalanul megfelel.

A síklapúság problémája fel sem merül az ernyőbeömlési szerszámmal történő gyártás során, mert ebben a szerszámban az anyagáramlás optimális és az ilyen szerszámból kikerülő termék felfekvése egyenletes.

Álláspontja szerint az 50-50 % arányú kármegosztás a felperesre nézve kedvező.

A felperes fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást érdemben helyesen állapította meg és a bizonyítékok mérlegelésével megalapozottan marasztalta a felperest.

Osztva az alperesnek a fellebbezési ellenkérelmében előterjesztett álláspontját a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a Fővárosi Ítélőtábla hatályon kívül helyező végzésében foglalt iránymutatásnak megfelelően járt el, azaz tisztázta a perbeli követelés összecszerűségét és felsorolta, továbbá részben értékelte a már lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a bizonyítékokat. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítélete felülbírálatra alkalmas, azonban a bizonyítékok értékelése körében az indokolás valóban hiányos, ezért kiegészítésre szorul.

A Pp. 206. §-ának (1) bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. A Pp. bizonyításra vonatkozó szabályai szerint a másodfokú bíróságot is megilleti a bizonyítékok felülmérlegelésének joga, amennyiben a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azt az elsőfokú bíróság nem helyesen, a Pp. idézett rendelkezésének megfelelő mérlegeléssel állapítja meg.

Rögzíti a Fővárosi Ítélőtábla, hogy az elsőfokú eljárás során a megelőző eljárásban lefolytatott széleskörű bizonyítási eljárást követően a peres feleknek további bizonyítási indítványuk a megismételt eljárásban sem volt.

Ezen túlmenően a Pp. 235. § (1) bekezdése szerinti korlátozó rendelkezés miatt új bizonyítási indítványt vagy új bizonyítékot a másodfokú eljárás során már egyik fél sem terjeszthetett elő.

Mindez azt jelenti, hogy a másodfokú bíróság is az elsőfokú eljárás alatt már rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelhetette és értékelhetette.

Mivel a jelen jogvita elbírálásával kapcsolatban az elsőfokú bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a perbeli alkatrész hibás teljesítése melyik fél magatartására vezethető vissza, ezért szakértői bizonyítás elrendelésére került sor.

Az elsőfokú eljárásban elsőként kirendelt dr. T.T. szakértő a szakvéleményében rögzítette, hogy az alapanyag megválasztása jó volt. Véleménye szerint a felperes a munka vállalásakor nem végzett konstrukciós bírálatot a termékeknél. Ha tisztázta volna a termékekkel szemben támasztott követelményeket, a termék üzemszerű használatánál fellépő igénybevételeket és a szerelés körülményeit, akkor nem születik olyan szerszámkonstrukció, amely nagy valószínűséggel selejtes terméket is gyárthat. Ennek az első hibás szerszámkonstrukciónak a következménye az összes további szerszámmódosítás. Álláspontja szerint elmarasztható a felperes abban a vonatkozásban is, hogy nem vette igénybe a szerszámtervezés időpontjában már Magyarországon is ismert számítógépes programot, amelyekkel szimulálni lehetett volna a szerszámkitöltés folyamatát különböző típusok alkalmazása esetén.

Álláspontja szerint a hibák a teljesítés során főleg a nem megfelelő szerszámkonstrukcióra, esetleg a darálékanyag felhasználására, valamint technológiai hibákra és a technológiai paraméterek nem pontos tartására vezethetők vissza. Mindezek a megállapítások pedig azt jelentik, hogy a perbeli alkatrész hibás teljesítése a szakértő szerint a felperes magatartására vezethető vissza.

B.I. kirendelt igazságügyi mérnök szakértő a szakértői véleményét a peranyag áttanulmányozása, értelmezése, a felekkel folytatott megbeszélések és a KT46 ház mintadarabjainak a megvizsgálása után alakította ki.

A korábbi szakértővel szemben a hibás teljesítés fő okaként nem a műanyagszerűen megtervezett KT46 házat jelölte meg. Rögzítette, hogy a szerszámot a KT46 ház darabraja szerint tervezte és gyártotta a felperes, az oldalbeömlést az alperes kérte. Megállapította azt is, hogy a felperes fröccsöntő gépei alkalmasak ezen termék fröccsöntésére. Ezt a véleményét még azzal egészítette ki, hogy az üzemszerű működés közben előforduló meghibásodásokért nem a szerszám a hibás. **B.I.** igazságügyi szakértő így a hibás teljesítésért való felelősséget teljes egészében az alperes magatartására vezette vissza.

Az ellentétes szakvélemények feloldására került sor **Sz. M.** okleveles gépész- és gazdasági mérnök vagyoneértékelési és igazságügyi szakértő kirendelésére, aki a kirendelő végzésben foglaltakat maga kérte pontosítani; majd szakvéleményében rögzítette, hogy az iratokat áttanulmányozta, a műszaki vonatkozású adatokat rendszerezte, kijegyzetelte és elemezte, majd adatütköztetést végzett az eddig

elkészült szakvéleményekkel és mindezekből megállapította, hogy a perbeli adatok hiányosak. Így a felektől többször kért adatokat, amelyek végül 2003. május 18-án érkeztek meg a szakértőhöz.

Álláspontja szerint, a perben korábban kirendelt szakértők nem tudtak ellenőrizhető válaszokat adni néhány fontos perbeli kérdésre, mert a felek teljes kapcsolati rendszerét vizsgálták, vizsgálatuk utólagos volt és így elveszett számos, fontos adat és a felek nem szolgálták szakszerűen a szakértői eljárásokat. Mindezek dacára mindkét szakértő egyezően és helyesen jelölt ki két hibaokot, egyrészt a konstrukció kiforratlanságát, másrészt a felperes által készített szerszám szerkezetének kiforratlanságát.

A termékkonstrukcióval kapcsolatban a szakértő rögzítette, hogy az a gyártás folyamatában módosult. A konstrukciót az alperes alakította ki, így ebben a szakmai részletben a ráhatása megállapítható. Az első és a második széria konstrukciója még nem volt kiforrott szerkezeti megoldás, míg a harmadik és negyedik széria alkatrészei tekinthetők jónak és véglegesnek.

A szerszámkonstrukcióval kapcsolatban rögzítette, hogy az első és a második szériát a csak hibásan lehetett gyártani, továbbá, hogy ez a szerszám oldalbeömlésű volt. Mindkét szakértő egyetértett abban, hogy az ernyőbeömlés lényegesen jobban szolgálja az adott technológiai követelményeket. Mindezekből az következik, hogy a felperes által kialakított szerszámkonstrukció is hatással volt a perbeli selejteződésre, és ez a szakmai ráhatás kizárólag az alperes tevékenységével kapcsolható össze. Összességében azt állapította meg, hogy a szerszám hibáit egyrészt a még kiforratlan gyártmánykonstrukció, másrészt a gyártószerszám még meglévő hibája okozta.

Tény, hogy kirendelő végzésben a hibás teljesítésért való felelősség arányának megállapítására - mint szakkérdésre - a bíróság nem hívta fel a szakértőt, de ő a szakvéleményben megállapította, hogy álláspontja szerint a perbeli alkatrészek hibáit a felek közös és azonos mértékű ráhatásai okozták.

Figyelemmel arra, hogy kizárólag a felülvéleményt készítő **Sz. M.** rendelkezésére állt az összes iratanyag, mivel a korábban eljár igazságügyi szakértők csak részleges iratok alapján alakították ki a véleményüket, ezért az elsőfokú bíróság megalapozottan fogadta el a felülvéleményben foglaltakat, és helytállóan ezt tekintette döntése alapjának.

A felperesi felelősség fennállását támasztotta alá **G.L.** alperes volt ügyvezetőjének a tanúvallomása is, aki előadta, hogy abban az időben a KT46 számú kartus gyakorlatilag egy világszínvonalú termék volt. Határozottan állította a tanú, hogy annak idején ez egy világújdonság volt és végül jól sikerült megoldani. Erre a felperes figyelmét fel is hívták, hogy ez egy új dolog, rengeteg veszély és buktató van benne. A felperes ezt tudta és ezzel együtt vállalta el. Előadta, hogy a 10.000 db-os szállítmányban 50-60 db reklamáció érkezett, amit maga a **K.** cég ellenőrzött. A problémát abban látta, hogy amikor elkezdődött az egésznek a gyártása és a gépből kezdtek az első darabok kijönni, az első darabokat egy dobozba belerakták annak ellenére, hogy az elején ezt a 4-5 darabot szakmai szokás szerint el kell

dobni, a selejtbe kell tenni, majd a végén visszadarálni. A gyártás folyamatánál jelen volt, ezért ezt maga személyesen látta és tapasztalta, hogy az első 4-5 darabot a gyártás megkezdésekor a felperes részéről nem vette ki senki, hanem dobozba rakták és a tanú szerint belekeveredhetett ebbe az összmenyiségbe és ez okozhatta a reklamációkat is. Mindez azért történt, mert az elején a gépnek a hőfoka és egyebek még nincsenek összhangban egymással rögtön az elején, és így kijön egy pár darab, ami selejtes lehet. Amikor ezt tapasztalta azt megmondta a felperesnek is

A perben rendelkezésre álló többi bizonyíték, a tanúvallomások a fent rögzítettekkel nem állnak ellentétben és a rendelkezésre álló összes bizonyítékok mérlegelése és egybevetése alapján az állapítható meg, hogy mindkét fél egyenlő arányban közrehatott az alkatrész hibás teljesítésében.

Rögzíti a másodfokú bíróság, hogy a felek az ítélet számszaki levezetését nem kifogásolták.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - kiegészített indokolással - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdés szerint köteles az alperes jogi képviselőjével felmerült költség megfizetésére. A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj mértékét a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 79. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (5) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg és azzal, hogy az összeg az általános forgalmi adót is tartalmazza.

Az Itv. 51. § (1) bekezdése alapján, ha a 46-48. és az 50. §-okban szabályozott eljárásokban a bírósági határozatot a jogorvoslati eljárásban előadott kérelem, illetve ellenkérelem kereteire tekintet nélkül helyezi a bíróság hatályon kívül, a megismételt eljárásban a fél az illeték ismételt megfizetése alól mentesül. Ezen jogszabályi rendelkezésre figyelemmel a felperes a 794.783,- Ft összegű fellebbezési eljárási illetéket tévesen rőta le, ezért azt az illetékes adóhatóságtól igényelheti vissza az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján.

Budapest, 2008. év február hó 21. napján

Pálinkásné dr. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsánna sk.
előadó bíró

. Katinszky Márta Cecília sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő